

KENNISVERSLAG 2 FEBRUARI

Eigen opkweek, expertise en de gezonde tuinder

Het tijdelijke wegvallen van kwekerij Jongerius liet zien dat de afhankelijkheid van kwekers voor gemeenschapsboerderijen een risico kan zijn. Deze bijeenkomst van het Kennisnetwerk Gemeenschapslandbouw stond daarom onder andere in het teken van kweken van eigen plantgoed. We kwamen samen bij de mooie locatie van De Coöperij in Soest waar ze daarmee al veel ervaring hebben. Andere belangrijke onderwerpen waren technische expertise en mechanisatie. Hierbij werden ook mogelijkheden voor samenwerking en het delen van mechanisatie besproken. Met een grote groep CSA tuinen kwamen we bij elkaar, kregen we een rondleiding en werd er gezellig genetwerkt bij koffie en taart. Meer weten? Hier volgt ons kennisverslag.

Rondleiding De Coöperij

- Prachtige CSA tuin waar groenten en bloemen geteeld worden voor oogstaandeelhouders
- Er vindt ook boerderijeducatie plaats, onder andere voor schoolklassen via Boerderijeducatie.nl. Ook hebben ze lesmateriaal gemaakt voor Boerderij in de Kijker.
- Er wordt met groendbemesters gewerkt gedurende de winter, waaronder winterrogge (werkt goed op zandgrond) en japanse haver (gaat dood bij vorst waardoor geen frees nodig is bij begin teeltseizoen)
- Ondanks groenbemesters is er soms een "grelinette" nodig tegen verdichting vanuit vorige gebruikers van de grond

Eigen opkweek

- Bij De Coöperij hebben ze een persoon die specifiek de opkweek doet en daarin gespecialiseerd is
- Beschikbaarheid van verwarmde kas kan opkweek seizoen verlengen maar ook een onverwarmde kas biedt al veel mogelijkheden
- Het is handig om niet in één keer geheel over te stappen maar stapsgewijs te beginnen
- De Coöperij gebruikt extra diepe trays en gebruikt geen machines
- Meer mechanisatie is mogelijk (bijv. gebruik van pottenpers) maar afhankelijk van persoonlijke voorkeur
- Trays moeten voldoende gevuld zijn met aarde
- Biologische zaai- en stekgrond gebruiken (van Klasman Deilmann)
- 1 zaadje per vakje

- De Coöperij gebruikt biologisch zaadgoed van onder andere Bingenheimer, Bolster, Vitalis en Beringmeier
- Daarna afdekken met vermiculiet
- Gebruik van eb- en vloedtafels voor bewatering van onderaf is handig voor efficiëntie en juiste watertoevoer
- Afharden (gewassen laten wennen aan de kou) doet De Coöperij alleen vanuit de verwarmde naar de koude kas. Gevoelige gewassen zoals tomaat en paprika gaan dus vanaf half april naar de koude kas met een deken bij koude nachten.
- De Coöperij is er ook in geslaagd om zoete aardappel te kweken

Technische expertise en gereedschap voor CSA tuinen

- Er vindt een uitwisseling plaats m.b.t. mechanisatie en bredere technische uitdagingen en oplossingen. Er is veel enthousiasme bij de groep om een volgende sessie aan dit onderwerp te besteden, waarin ook aandacht is voor praktische workshops.
- Kester van Kraaybeekhof biedt aan de groep een basiscursus lassen te geven tijdens een volgende sessie.
- Als tuinder kun je ook zelf tuinbouwmachines en constructies bouwen. Hiervoor bestaan open source netwerken zoals [Boer Bricouleire](#) (bouwplannen online beschikbaar) en het Franse [L'Atelier Paysan](#). Ook Toekomstboeren hebben [een Werkplaats](#) waar aan zelfbouw technieken geknutseld wordt. Ook wordt een samenwerking met [Harm Jan de Waard](#), docent techniek van de Warmonderhof, geopperd.
- Als je gespecialiseerd gereedschap liever direct wilt kopen is [Neversink Tools](#) aan te raden: seeders & bed preparation, polytunnels, handgereedschap en meer, specifiek voor kleinschalige maar commerciële tuinen.
- Een handig tool is de Treffler wiedegg voor chemieloze onkruidbestrijding. Bij de Moestuin in Utrecht hebben ze hem en kun hem mogelijk lenen. Anders gezamenlijk aanschaffen?
- [Floor van Ede](#) biedt zichzelf aan als schoffel-expert, externe capaciteit om teelten niet onder te laten lopen als je er zelf niet aan toekomt. Eventueel gemechaniseerd, Floor doet dit nu al bij Luuk.
- Ook is er nagedacht over het gebruik van gezamenlijke machines, zoals bijvoorbeeld een aardappelpoter. Herenboeren hebben er een, willen die wel verhuren/uitlenen.
- Wat betreft de opkweek zou het ook een mogelijkheid kunnen zijn om regionaal gezamenlijk op te kweken: Joel van de Eemlandhoeve Moestuin wil wel zijn ervaring en kennis delen. Ook nuttig: tray of perspot met het zaadje er al in, maar dat iedere tuin vanaf daar zelf opkweekt. Locatie: bij Joel of moestuin in de kas?
- Ook is er interesse aan een workshop agroforestry integreren; er wordt contact opgenomen met het Louis Bol Instituut hiervoor.
- Automatisering: automatisering teeltplan naar inkoop en werkplan, oogst.app, heirloom.ag en microfarmplanner

De gezonde tuinder

- Dit deel van de sessie ging over: hoe kunnen we ons vak duurzaam uitoefenen. Op een eerdere bijeenkomst bespraken we al het financiële deel van duurzaamheid; hoe werk je aan

een duurzaam, gezond inkomen? Dit gesprek focust meer op fysieke en mentale gezondheid, herstellen van blessures, zwangerschap, plezier houden in je werk.

- Goede mechanisatie kan erg helpen om het vak fysiek volhoudbaar te maken, ook als je ouder wordt. Belangrijk om hiervoor te reserveren, en je moet het jezelf ook gunnen!
- Er wordt uitgewisseld over verschillende vormen van verzekeringen, zowel voor de korte termijn (eerste 2 jaar) als langere arbeidsongeschiktheid. Voor de eerste 2 jaar zijn meerdere mensen verzekerd via een broodfonds, bijvoorbeeld CommonEasy. Vanaf 2030 wordt arbeidsongeschiktheidsverzekering verplicht.
- Wietse Bakker heeft het concept van de 'flex tuinders' opgericht: ervaren tuinders die niet meer een heel bedrijf willen draaien, maar die flexibel beschikbaar zijn om tijdelijk vakanties of ziekte op te vangen op andere bedrijven. Michel Pauluis gaat dit concept verder vormgeven.

Overige besproken onderwerpen

- Er werd expertise uitgewisseld over ZZPers, inhuur, payroll, (plattelands coach Franca van Nunen), regels mbt inhuren van mensen. Pieter van Moestuin Maarschalkerweerd weet er wel iets van, RIE Risico inventaris evaluatie, verzekeringen.
- Er wordt nagedacht over collectieve financiering; lening aan mede tuinders voor grotere investering; kunnen we dat samen doen?

Natuur en Milieufederatie Utrecht

Arthur van Schendelstraat 600
3511 MJ Utrecht

info@nmu.nl
www.nmu.nl
030-2567350

NL37 TRIO 0212179500
KvK 41177152

Samen voor een mooie en
duurzame provincie Utrecht

